

Midfastosöndagen (14 mars)

Laetäre – Gläd er med Jerusalem! ... Då får ni dia er mätta vid dess trösterika bröst
(Jes. 66)

Gal. 4:22-31

Det står att Abraham hade två söner, en med sin slavinna och en med den fria kvinnan. Hans son med slavinnan föddes enligt naturens lagar, men den fria kvinnans son föddes som ett resultat av ett löfte.

Men det ligger också en djupare mening i detta: De två kvinnorna representerar två förbund. Det första förbundet är från berget Sinai och föder sina barn i slaveri, det är Hagar. Hagar är berget Sinai i Arabien, en symbol för det nuvarande Jerusalem, som lever i slaveri med sina barn. Men det Jerusalem som finns i himlen är fritt. Det är vår mor. Det står skrivet:

“Sjung av glädje, du ofruktsamma, som aldrig fött barn!
Jubla, ropa av glädje, du som aldrig fött!
Den övergivna ska ha fler barn
än hon som har en man.”

Ni, syskon, är löftets barn, precis som Isak. Han som var född på ett naturligt sätt förföljde då den som var född i enlighet med Anden. Så är det också nu. Vad säger då Skriften?

“Driv bort slavinnan och hennes son!
Slavinnans son ska inte få dela arvet
tillsammans med den fria kvinnans son.”

Alltså, syskon, är vi inte slavinnans utan den fria kvinnans barn.

‘Gläd er’, uppmanas vi på Midfastosöndagen. Vi får lyfta blicken från botens allvar till målet. Under Fastan följer vi Jesus ‘upp till Jerusalem’, för att komma rätt på vår väg till “det Jerusalem som finns i himlen”.

I sina tankar kring Abrahams två söner ser Paulus två olika livsmöjligheter. Vår naturliga födelse leder till slut till döden. Men vi som i dopet är födda av Guds nåd, lever med ett löfte om liv. Vi får redan nu leva i den “Guds barns härliga frihet” (Rom. 8:21) som vi en gång skall få.

Det finns den här söndagen gamla traditioner knutna till rosor. Det blir en symbol för det som Fastan handlar om. Rosen är vacker och väldoftande, men den är försedd med taggar. “... taggar gav du Jesus. Jag din blomma får” (sv.ps. 611). Det passar väl att ha rosor på altaret denna dag (även om man i övrigt följer traditionen att inte ha blommor i kyrkan under Fastan).

När rosen växer kommer taggarna först, innan den blommar. Vi skall inte bli förvånade när det blir så också i vårt liv, det blev ju så för Jesus. Men med honom vid vår sida har vi det fasta hoppet att smärtan skall vändas i glädje.

(4:e söndagen i Fastan)

Joh. 6:1-15

Jesus for över till andra sidan av Galileiska sjön, som också kallas Tiberiassjön. En stor folkmassa följde efter honom, för de hade sett de tecken han gjorde i och med att han botade de sjuka. Jesus gick upp på ett berg och satte sig där med sina lärjungar. Det var dagarna före påsk, judarnas stora högtid.

När Jesus såg sig omkring och märkte att så mycket folk kom till honom, sa han till Filippus: "Var kan vi köpa bröd så att alla dessa människor får något att äta?" Detta sa han för att testa Filippus, för själv visste han vad han skulle göra.

Filippus svarade: "Det skulle kosta tvåhundra denarer för att var och en skulle få åtminstone lite!"

En annan av hans lärjungar, Andreas, bror till Simon Petrus, sa då: "Det finns en pojke här som har fem kornbröd och två fiskar. Men det räcker ju inte åt så många människor."

Då sa Jesus: "Säg åt alla att sätta sig ner." Det växte mycket gräs där, och de slog sig ner. Antalet män var omkring 5 000. Sedan tog Jesus bröden och tackade Gud och delade ut dem till folket som låg där, och han gav dem av fiskarna så mycket som de ville ha.

När alla hade ätit sig mätta, sa han till sina lärjungar: "Samla nu ihop det som har blivit över, så att inget förstörs." Det fanns fem kornbröd från början, men när de samlade ihop alla bitar som var över efter måltiden, blev det tolv fulla korgar.

Då det gick upp för folket vilket stort tecken som han hade gjort sa de: "Han måste vara profeten som skulle komma till världen!" Men när Jesus förstod att de tänkte tvinga honom att följa med, så att de kunde göra honom till kung, drog han sig undan i ensamhet högre upp bland bergen.

Under vandringen genom öknen fick det befriade folket manna, det märkliga 'brödet från himlen' (2 Mos. 16). Nu ger Gud sina trogna i kyrkan näring genom det nya gudomliga brödet, nattvarden. Mitt i Fastans vandring med Jesus 'upp till Jerusalem' blir Midfastosöndagen en måltidsrast.

Den ton av glädje som vilar denna söndag har att göra med att dopkandidaterna nu fördes ett steg närmare in i församlingens gemenskap. De fick undervisning om nattvarden, som också de skulle få delta i efter dopet. Och i församlingen gladde man sig över att gemenskapen utvidgades, man skulle få nya syskon i tron att dela måltiden med.

Johannes anger tydligt när brödundret ägde rum: "Det var dagarna före påsk." Vi påminns då om att nattvarden inte bara är åminnelsen av Jesu lidande och död, utan också av hans uppståndelse. I sakramentets bröd och vin möter han oss med sin kropp och sitt blod, med Livets bröd och Välsignelsens kalk.

I detta blir mässan 'eukaristi', 'tacksägelse'. Gud är Skaparen "som frambringar bröd ur jorden" (den gamla judiska bordsbönen). Vi får inte glömma bort att vi skall dela med oss av det brödet. Men än mer tackar vi Gud för att vi i Kristus får "sant bröd från himlen" (Joh. 6:32).

* * *

Herrens bön i Fastetid

Vårt dagliga bröd giv oss i dag

Vilket bröd är det vi ber om? Det grekiska ordet är ovanligt och kan betyda både 'innevarande, daglig' och 'förblivande, väsentlig'. Med sin judiska bakgrund handlar bönen närmast om det bröd som Gud i sin godhet ger i skapelsen. Det skall vi inte begära i överflöd, men samtidigt vara beredda att dela med oss av. Kyrkofäderna uppfattade dock ordet i dess mer andliga innebörd, och knöt det då till nattvardsbrödet. Även denna bönepunkt har en slutlig inriktning på Guds framtid - vi ber att en gång få del av "den stora nattvarden i himmelen".

* * *

Almanackan har namnet **Matilda**, eftersom det är den gamla minnesdagen för en abbedissa med det namnet.

Hon var drottning till den tyske kungen Henrik I, kallad 'Fågelfångaren', i början av 900-talet. Hon stödde sin man och skall särskilt ha mildrat hans häftiga humör. Hon blev tidigt änka och gjorde sig känd för ett fromt liv i bön, och så frikostig omsorg om nödlidande att hennes söner klagade över henne. Hon dog denna dag 968.

I Quedlinburg i centrala Tyskland hade hon då grundat ett nunnekonvent, ett 'jungfrustift'. Vid reformationen blev detta protestantiskt, och Gustaf III:s syster Sofia Albertina blev på slutet av 1700-talet dess sista abbedissa innan det upphörde.

Måndag i 4:e veckan i Fastan (15 mars)

1 Kung. 3:16-28

Två prostituerade kvinnor kom till kungen och trädde fram inför honom.

“Hör, min herre, vi bor båda i samma hus”, började en av dem. “Jag fick ett barn och hon var också där i huset. Tredje dagen efter att mitt barn fötts fick den här kvinnan också ett barn. Vi var ensamma och det var inga andra i huset. Men hennes barn dog när hon i sömnen råkade lägga sig på det. Då gick hon upp mitt i natten när jag, din tjänarinna, sov, tog min son som låg bredvid mig till sig och lade det döda barnet i mina armar. På morgonen när jag skulle ge mitt barn mat, upptäckte jag att det var dött, men när jag såg närmare på det på morgonen, såg jag att det inte var det barn jag fött.”

Den andra kvinnan sa: “Det var visst hennes egen son och barnet som lever är mitt!” Men den första stod på sig: “Nej, det döda barnet är ditt och det som lever är mitt!” På det sättet grälade de alltså inför kungen.

Då sa kungen: “Den ena säger att det levande barnet är hennes och att det döda barnet tillhör den andra. Den andra säger att det levande barnet är hennes och det döda den andras. Ge mig nu ett svärd!” Man hämtade ett svärd till kungen. “Hugg det levande barnet i två delar och låt de båda kvinnorna få var sin del”, sa kungen.

Barnets mor som fylldes av kärlek till sin son, utropade då: “Nej, min herre! Ge henne barnet i stället! Döda det inte!” “Nej, varken du eller jag ska ha honom”, sa den andra kvinnan. “Dela honom mitt itu!”

Då befallde kungen: “Ge den levande pojken till den första kvinnan! Hon är hans mor.”

Över hela Israel fick man höra talas om den dom kung Salomo avkunnade och alla visade honom vördnad, för de insåg vilken vishet Gud hade gett honom.

Liksom igår möter vi två kvinnor, där den ena framhålls före den andra. Den dom som kung Salomo en gång fällde var ett tecken på den vishet han hade bett Gud om (1 Kung. 3). Nu läser vi skildringen i överförd mening. Den ena kvinnan blir då världen. Hon vill ha barn, men är ointresserad av hur det går för dem. Hon har till slut inget annat än död att erbjuda.

Den andra kvinna motsvarar kyrkan. Det hon tänker på är vad som är bäst för hennes barn. Om hon måste lämna dem ifrån sig, så får det bli så. Vad som helst, bara inte hennes barn lider skada. Men just genom att vara beredd att avstå, får hon dem tillbaka.

Nu är det ju inte för oss som i skildringen, där barnet inte har något att säga till om. Även om vi ofta blir maktlösa i tillvarons spel, har vi att välja. Vem vill vi ha som moder – världen som vill utnyttja oss, eller kyrkan som vill vårda oss?

Egentligen borde svaret vara självklart. Men vi förmår inte själva hålla undan “det onda, djävulen, världen och vi själva tillfogar oss”. Vi måste be att det “genom din Andes kraft blir tillintetgjort” (Litanian).

(Måndag i 4:e veckan i Fastan)

Joh. 2:13-25

När påskhögtiden närmade sig gick Jesus till Jerusalem. I templet fann han dem som sålde oxar, får och duvor, och dem som satt och växlade pengar. Jesus gjorde sig en piska av några repstumpar och drev ut allihop från tempelområdet tillsammans med fåren och oxarna. Han slog ut myntväxlarnas pengar och välte deras bord, och till dem som sålde duvor sa han: "Ta bort allt detta härifrån! Gör inte min Faders hus till en marknadsplats!"

Då kom hans lärjungar ihåg att det stod skrivet: "Min iver för ditt tempel förtär mig."

Men judarna sa till honom: "Vad kan du visa oss för tecken, när du nu gör så här?"

Jesus svarade: "Riv ner det här templet, så ska jag resa upp det igen på tre dagar."

Judarna sa: "Detta tempelbygge har pågått i fyrtiosex år, och du menar att du kan resa upp det på tre dagar!" Men det tempel Jesus talade om var hans egen kropp. När han sedan uppstod från de döda kom hans lärjungar ihåg att han hade sagt detta, och de trodde på Skriften och på det ord Jesus själv hade talat.

Tack vare de tecken han gjorde i Jerusalem under påskhögtiden började många tro på hans namn. Men Jesus litade inte på någon, för han kände alla. Han behövde inte någons vittnesbörd om människan, för han visste vad som fanns i människan.

"När påskhögtiden närmade sig", drivs sakerna till sin spets. (Även om Johannes har uppfattat att det hände vid en tidigare Påsk, är det den slutliga kraftmätningen det handlar om.) Jesus gör rent hus med det gamla templet och gudstjänsten där. Han presenterar sin kropp som det nya templet, som skall rivas ner och resas upp på tre dagar.

När Fastan fortsätter efter Midfastosöndagens vila, görs det allt tydligare att Jesus måste lida och dö. Men samtidigt är budskapet att därefter kommer Påsk, då Jesus framträder som segrare och Herre. Frälsning och försoning har då beretts oss.

Även här överför vi händelsen till vår eget liv. Jesus måste fortfarande få rensa upp i templet. Nu är det kyrkan som skall byggas upp till ett "heligt tempel i Herren (Ef. 2:21)". Inget främmande inflytande får där breda ut sig. Och kyrka och församling måste vara beredd att dela sin Herres öde att lida.

Men också den enskilde kristne är ett Guds tempel (1 Kor. 3:17). Fastan är en tid för att föra bort allt som står i vägen för Herren Jesus. Även den troende måste vara beredd på att livet i Jesu efterföljd får sitt mått av lidande. Det finns ingen omväg till livets slutliga Påsk.

* * *

Denna dag minns kyrkan martyren **Kristoffer**, hans namn står kvar i almanackan.

Han blev martyr i nuv. Turkiet, förmodligen under den deciska förföljelsen omkr. 250. I Kalcedon i närheten av Konstantinopel invigdes en kyrka i hans namn på 450-talet (vid tiden för kyrkomötet där).

I västkyrkan kom han att räknas som en av de fjorton nödhjälparna och avbildades ofta lätt synlig och i stort format på medeltidskyrkornas väggar, eftersom den som betraktat honom ansågs vara skyddad mot ond bråd död den dagen. På bilderna vadar han över en flod, bärande Jesusbarnet på sina axlar, efter en legend knuten till betydelsen av hans namn: 'Kristusbärare'.

Tisdag i 4:e veckan i Fastan (16 mars)

2 Mos. 32:7-14

HERREN talade till Mose: "Gå ner, för ditt folk som du fört ut ur Egypten har gjort något fruktansvärt. De har redan övergett den väg som jag befallt dem att gå. De har gjort åt sig en gjuten kalv som de tillber och offrar till och de säger: 'Detta, Israel, är dina gudar, de som förde dig ut ur Egypten'."

HERREN fortsatte: "Jag ser vilket motspänstigt folk detta är. Låt mig nu vara ensam, så ska jag i min vrede utplåna dem allesammans. Men dig ska jag göra till ett stort folk istället."

Mose vädjade till HERREN, sin Gud: "HERRE, varför är din vrede så stor mot ditt eget folk som du fört ut ur Egypten med sådan makt och kraft? Vill du att egypterna ska säga: 'Gud lurade dem i onda avsikter ut till bergen för att döda dem och utrota dem från jorden'? Spara din vrede! Glöm bort de hemska planer du har mot ditt folk! Kom ihåg dina tjänare Abraham, Isak och Israel! Du lovade ju själv dem med en ed att göra deras efterkommande oräkneliga som stjärnorna på himlen och låta dem för all framtid få det land som du har lovat dem." Då ångrade HERREN sig och skonade dem.

Kyrkan påminner oss idag om Mose. Han har varit fyrtio dagar på Sinai och fått Guds lag. Men folket har inte orkat vänta på honom. De har gjort en gudabild i form av en guldkalv. När Mose får reda på det, vädjar han till Gud att inte förkasta folket. Hans förbön leder till att Gud ångrar sig.

Det som hade hänt var allvarligt. När Mose kom ner från berget, slog han sönder tavlorna med Guds bud (2 Mos. 32:19). Förbundet med Gud var brutet och måste återupprättas. Och Mose måste satsa sig helt i sin förbön. Han var beredd att låta sitt namn strykas ur Guds bok, att dö för att rädda folket (2 Mos. 32:32).

Mose hade fått veta att Gud med tiden skulle sända en profet 'sådan som han' (5 Mos. 18:18). När folket hörde Jesus och såg vad han gjorde, anade de att han var den profeten (evangeliet i söndags). Med honom upprättade Gud ett nytt och fullkomligare förbund.

Så fullföljer Jesus den roll Mose hade som förebedjare och medlare mellan Gud och folket. Det som Mose var beredd till, blir nu verklighet, Jesus låter sitt namn strykas ut ur livets bok. Varför det är så förblir en gudomlig hemlighet, men utan blod instiftas inget förbund (Hebr. 9:15-18).

(Tisdag i 4:e veckan i Fastan)

Joh. 7:14-31

När halva högtiden redan var över, gick Jesus upp till templet och började undervisa, och judarna blev förvånade när de hörde honom. De sa: "Hur kan han veta så mycket om Skrifterna trots att han saknar utbildning?"

Då svarade Jesus dem: "Min lära är inte min utan hans som har sänt mig. Om någon vill göra hans vilja, så kommer han att förstå om min undervisning är från Gud eller om jag bara talar av mig själv. Den som talar av sig själv söker sin egen ära, men den som söker hans ära som har sänt honom talar sanning. Hos honom finns ingen orättfärdighet. Har inte Mose gett er lagen? Men ingen av er följer lagen. Varför försöker ni döda mig?"

Folket svarade: "Du är besatt av en ond ande! Det är väl ingen som försöker döda dig."

Jesus svarade: "Jag gjorde något som förvånade er mycket. Mose har gett er omskärelsen, fastän den inte kommer från Mose utan från förfäderna, och ni utför omskärelse även på en sabbat. Om man nu omskar en människa på en sabbat för att inte bryta mot Moses lag, varför retar ni upp er för att jag gjorde någon helt och hållet frisk på sabbaten? Döm inte efter hur saker och ting ser ut, utan fäll en rättvis dom."

En del av dem som bodde i Jerusalem sa: "Är det inte den här mannen som de vill döda? Här står han ju helt öppet och undervisar, och ingen säger något till honom. Har rådsmedlemmarna kanske blivit övertygade om att han är Messias? Ändå vet vi varifrån den här mannen är. När Messias kommer ska ingen veta varifrån han är."

Då ropade Jesus där han stod och undervisade i templet: "Så ni känner mig och vet varifrån jag kommer! Ändå har jag inte kommit av mig själv, utan det finns en som har sänt mig, en som är trovärdig, en som ni inte känner. Men jag känner honom, för jag kommer från honom, och han har sänt mig."

De ville då gripa Jesus genast, men ingen rörde honom, eftersom hans stund ännu inte hade kommit. Men många bland folket började tro på honom.

Mose finns i bakgrunden också i dagens evangelium. Det var genom honom som Gud hade gett folket sin lag. Det var utifrån den man anklagade Jesus. När han botade mannen vid Betesda, hade han brutit mot sabbatsbudet (se fredag i 1:a veckan).

Men Jesus menade att lagen tolkades så att Guds inre mening med den gick förlo-rad. Nu skulle något nytt komma genom honom, till det var han sänd av Gud. Man började fråga sig om Jesus möjligen kunde vara den utlovade Messias, men andra ville inte erkänna honom.

Många kände sig och sin livshållning hotade av Jesus. De kunde inte tåla honom, och ville till varje pris få stopp honom. Redan tidigt försökte de döda honom (se måndag i förra veckan). Att detta var vad folkets ledare önskade, blev allmänt känt. Därför var man förvånad över att Jesus vågade uppträda öppet.

Men Jesus går vidare. Han vet att lidande, intill döden, är vad Fadern har sänt honom till. Vi påminns åter om den gudomliga hemligheten, att Jesus uppenbarar Guds

väsen och vilja genom att lida och dö. Men det skall ske i den gudomligt bestämda ordningen. Ännu en tid förblir Jesus orörd. Och mitt i motståndet mot honom växer hos somliga aningarna om vem han är, till tro.

* * *

Denna dag minns vi biskopen **Heribert**, hans namn (Herbert) står kvar i almanackan.

Han var ärkebiskop av Köln från slutet av 900-talet. Han var på många sätt en föredömlig biskop: han höll god ordning i sitt stift, sökte upprätthålla fred och var generös mot de fattiga.

Som många av kyrkans män på den tiden var han också aktiv i världslig politik. Han var högt betrodd rådgivare till de tyska kejsarna, men fick också betala maktens pris: en tid satt han fängslad efter att ha opponerat mot kejsaren. Han dog 1021.

Onsdag i 4:e veckan i Fastan (17 mars)

Hes. 36:23-28

Jag vill visa mitt stora namns helighet, som har blivit vanhelgat bland folken, där ni har vanärat det. Då ska folken inse att jag är HERREN, säger Herren, HERREN, när jag bland er visar mig helig inför dem.

Jag ska hämta er från folken, samla er från olika länder och leda er tillbaka hem till ert eget land. Jag ska bestänka er med rent vatten, så att ni blir rena. Jag ska rena er från allt orent och från era avgudar. Jag ska ge er ett nytt hjärta och låta er få en ny ande. Jag ska ta bort stenhjärtat ur er kropp och ge er ett hjärta av kött. Jag ska låta min Ande komma in i er, så att ni lyder mina bud, håller mina stadgar och lever efter dem.

Ni ska bo i det land som jag gav era förfäder. Ni ska vara mitt folk och jag ska vara er Gud.

Jes. 1:16-19

Tvätta er, bli rena!

Låt mig slippa se era onda gärningar,
sluta upp med er ondska!

Lär er att göra det goda,
sök rättvisa.

Uppmuntra den förtryckte,
ställ upp för faderlösa,
och för änkans talan.

Kom och låt oss göra upp med varandra!
säger HERREN.

Även om era synder är blodröda
ska de bli vita som snö,
även om de är purpurröda
ska de bli vita som ull.

Denna dag var viktig för dopkandidaterna. Efter ytterligare ett 'scrutinium', prövning av deras tro och liv, överlämnades evangelierna till dem. Det kallades 'öronens öppnande', påminde om hur Jesus hade sagt 'Effata', 'Öppna dig', när han botade en dövstum man (Mark. 7:34). Nu öppnades dopkandidaternas öron till att kunna höra evangeliet.

Därefter mottog de trosbekännelsen och Herrens bön. De hölls hemliga för dem som inte var döpta. Liksom Jesus också botade mannen så att han kunde tala (Mark. 7:35), skulle de nu i dopet kunna bekänna sin tro, och därefter kunna be så som Jesus själv hade lärt. (Det är lätt att glömma bort att det är dopet som har gett oss 'rätt' att be Fader vår.)

Denna högtidliga dag ger två läsningar, valda för att ge profetiska budskap om det kommande dopet. Hesekiel hade talat till människor borta från sitt hemland. Men Gud skall föra dem tillbaka hem, och då tvätta dem rena och ge dem del av sin Ande. Så skulle nu ske med dopkandidaterna, när de fördes ut ur världen in i kyrkan.

Genom Jesaja gavs de, liksom vi, insikten att en grundläggande betydelse med vattnet i dopet är att det är den renande källan till syndernas förlåtelse.

(Onsdag i 4:e veckan i Fastan)

Joh. 9:1-38

När Jesus gick vidare fick han se en man som hade varit blind sedan födseln.

Då frågade hans lärjungar: "Rabbi, för vems synd föddes den här mannen blind, hans egen eller hans föräldrars?"

Jesus svarade dem: "Det var varken för att han själv eller hans föräldrar syndade. Men Guds gärningar skulle uppenbaras på honom. Vi måste, så länge det är dag, göra hans gärningar som har sänt mig. Snart blir det natt, och då kan ingen arbeta. Så länge jag är i världen, är jag världens ljus."

Sedan spottade han på marken och gjorde en deg av lera som han strök på mannens ögon, och han sa till honom: "Gå och tvätta dig i Siloadammen" (Siloa betyder utsänd). Mannen gick då iväg till dammen och tvättade sig, och när han kom tillbaka kunde han se.

Hans grannar och andra som hade sett honom som tiggare, frågade varandra: "Är det inte han som satt och tiggde förut?"

"Jo, det är det", sa en del, medan andra sa: "Nej, han är bara lik honom."

Men själv sa han: "Visst är det jag."

Då frågade de honom: "Hur kan det komma sig att du ser?"

Mannen svarade: "Han som heter Jesus gjorde en deg och strök den på mina ögon, och sedan sa han åt mig att gå till Siloadammen och tvätta mig. Och när jag hade gjort det så kunde jag se."

De frågade honom: "Var finns han nu?"

Men mannen svarade: "Det vet jag inte."

Fariseerna förhör mannen som föddes blind

Då tog de med sig mannen som hade varit blind till fariseerna. Det var på en sabbat som Jesus hade gjort degen och gett mannen hans syn. När fariseerna frågade hur det kom sig att han kunde se, berättade han än en gång: "Han strök en deg på mina ögon, och när jag hade tvättat mig, kunde jag se."

En del av fariseerna sa då: "Den mannen kan inte vara sänd av Gud eftersom han inte håller sabbaten." Men andra sa: "En syndare kan väl inte göra sådana tecken?" Så var deras meningar delade.

Och igen frågade de mannen som hade varit blind: "Vad säger du själv om honom? Det var ju du som fick din syn." Mannen svarade då: "Han är en profet."

Men judarna tvivlade på att den botade mannen överhuvudtaget hade varit blind, så de kallade på hans föräldrar och frågade dem: "Är det här er son? Föddes han blind som ni säger? Och hur kan det då komma sig att han ser nu?"

Föräldrarna svarade: "Vi vet att det är vår son och att han föddes blind. Men hur han kan se nu det vet vi inte, och inte heller vem som har botat honom. Fråga honom själv. Han är gammal nog att svara själv."

Detta sa de för att de var rädda för judarna, som redan då hade bestämt att den som erkände Jesus som Messias skulle utstötas ur synagogan. Därför sa hans föräldrar: "Han är gammal nog, fråga honom själv."

För andra gången kallade de därför till sig mannen som hade varit blind och sa till honom: "Ge Gud äran. Vi vet att den där mannen är en syndare."

Men mannen svarade: "Om han är en syndare eller ej, det vet jag inte. Det enda jag vet är att förut var jag blind, men nu kan jag se."

Då frågade de honom än en gång: "Vad gjorde han med dig? Hur gjorde han när du fick din syn?"

Mannen svarade: "Det har jag ju redan berättat, men ni lyssnar inte. Varför vill ni höra det igen? Vill ni också bli hans lärjungar?"

Då hånade de honom och sa: "Det är du som är hans lärjunge. Vi är lärjungar till Mose. Vi vet att Gud har talat till Mose, men varifrån den här mannen kommer, det vet vi inte."

"Det var underligt", svarade mannen. "Han gav mig min syn, och ändå vet ni inte varifrån han kommer. Men att Gud inte lyssnar till syndare, det vet vi. Han lyssnar till den som fruktar honom och gör hans vilja. Aldrig någonsin har man hört talas om någon som har botat en som föddes blind. Om den här mannen inte var sänd av Gud, så skulle han inte kunna göra något sådant."

"Du är helt och hållet född i synd!" sa de till honom. "Försöker du undervisa oss?" Och så drev de bort honom.

Jesus fick snart höra att de hade drivit bort honom, och när han fann honom igen frågade han: "Tror du på Människosonen?"

Mannen svarade: "Herre, säg mig vem han är, så att jag kan tro på honom."

Jesus sa: "Du har sett honom. Det är han som talar med dig."

Då föll mannen ner framför Jesus och sa: "Jag tror, Herre."

Dopkandidaterna fick nu en andra längre skildring av en människas möte med Jesus och väg till tro på honom (efter den om kvinnan vid Sykars brunn, i fredags i förra veckan). De kände igen sig i den blindfödde mannen. De hade själva tagit motsvarande steg, från att fått höra om "en som heter Jesus" och förstått att "han är en profet", till att ha frågat sig "om den här mannen inte var sänd av Gud ..." Till slut hade också de svarat ja på frågan: "Tror du på Människosonen?"

När de fick höra att mannen fick sin syn åter efter att ha tvättat sig i Siloadammen, insåg de att det kommande dopet skulle förvandla deras liv. Från sin födelse i världen var de andligt blinda, nu skulle Kristus öppna deras ögon för gudomliga hemligheter.

Samtidigt kunde de känna igen sig i hur man hade reagerat runt mannen. Han blev ifrågasatt och kritiserad. Även hans närmaste drog sig tillbaka, när det blev uppenbart att makthavare inte gillade vad som skett.

Men när de försökte övertyga mannen med en bedömning som passade dem, gav han sig inte. Han hade påtagligt fått erfara något som inte gick att bortförklara. Vågar vi lika frimodigt hålla fast vid den verklighet som vi har fått se i Kristus?

* * *

Vi minns idag abbedissan **Gertrud**, hennes namn står kvar i almanackan.

Hon var abbedissa i Nivelles i nuv. Belgien på 600-talet. Hon var dotter till den fromme franske rikshovmästaren Pippin den äldre och valde klosterlivet före sin förnäma ställning. Hon dog denna dag 659, redan vid 33 års ålder utsliten av ett osjälviskt liv i omsorg om fattiga.

Hon kom att bli mycket vördad i Tyskland, bl.a. som skyddshelgon för resande, och många tyska kyrkor i utlandet, som i Stockholm, blev därför helgade åt henne.

Det är idag också den traditionella minnesdagen för missionären **Patrik**.

Irlands apostel på 400-talet. Han var född i Skottland i en kristen romersk familj. Vid 16 års ålder blev han bortrövad till Irland och såld som slav. Efter sex år lyckades han dock rymma men fick sedan en stark kallelse att återvända som missionär. Efter studier och biskopsvigning i Frankrike kom han så tillbaka till Irland 432.

Trots hårt motstånd byggde han kyrkor och kloster och organiserade kyrkan. Klostret i Armagh nära Belfast gjorde han till biskopssäte och kyrkans centrum. När han dog 461, var Irland i stort kristet, anmärkningsvärt tidigt i Europas kristna historia.

Till honom hör treklövern, *shamrock*, eftersom han med hjälp av den försökte förklara treenigheten; den har sedan blivit Irlands nationalsymbol. Hans *Bekännelser* finns bevarade, där exempel på hans missionspredikan finns, och där hans ödmjukhet framträder men också hans kallelsemedvetande.

Torsdag i 4:e veckan i Fastan (18 mars)

2 Kung. 4:25-38

Kvinnan gav sig iväg, och när hon kom till gudsmannen Elisha på berget Karmel, fick han se henne på avstånd och sa till Gechasi: "Titta, där är kvinnan från Shunem! Spring och möt henne och fråga hur det är med hennes man och hör efter om barnet mår bra." "Allting är bra", sa hon till Gechasi.

Men när hon kom fram till gudsmannen på berget, tog hon tag om hans fötter. Gechasi försökte få bort henne därifrån, men gudsmannen sa: "Låt henne vara! Det är någonting som gör henne förtvivlad, och HERREN har dolt det för mig och inte talat om för mig vad det är."

"Det var väl inte jag som bad om att få en son? Bad jag inte dig att inte lura mig och ge mig falska förhoppningar?" sa hon.

Då sa han till Gechasi: "Fäst upp dina kläder, ta min stav och skynda dig iväg. Om du möter någon under vägen, hälsa inte på honom, och om någon hälsar på dig, svara inte. Lägg staven över barnets ansikte."

"Nej, så sant HERREN och du själv lever, jag lämnar dig inte", sa barnets mor, och Elisha följde då med henne.

Gechasi skyndade sig före dem och lade staven på pojkens ansikte, men ingenting hände, varken ljud eller andra livstecken kom. Gechasi vände då tillbaka, och när han mötte Elisha sa han: "Pojken har inte vaknat upp."

När Elisha kom in i huset, låg pojken död på hans säng. Han gick in i rummet, stängde dörren om sig och bad till HERREN. Sedan lade han sig över pojkens kropp, placerade sin mun mot hans mun, sina ögon mot hans ögon och sina händer över hans händer, och när han nu lutade sig över honom, började pojkens kropp bli varm. Elisha gick fram och tillbaka i rummet och sträckte sig ännu en gång över pojken. Pojken nös då sju gånger och slog upp ögonen.

Elisha kallade till sig Gechasi och bad honom kalla på shunemitiskan. När hon kom in i rummet sa han: "Här är din son!"

Hon föll då ner på marken vid hans fötter, tog sedan sin son och gick ut.

Elisha återvände nu till Gilgal.

I Fastan har det blivit alltmer tal om att Jesus måste lida. Under de två kommande veckorna, Passionstiden, skall det bli huvudtemat. Vi närmar oss korset på Golgata.

Men innan dess vill nu kyrkan markera att det är inte där det slutar. Jesus kommer att besegra döden och uppstå från de döda. Han har del av gudomligt liv. Han kommer att ge sitt liv frivilligt, och har makt att ta det tillbaka (Joh. 10:17-18). Fastan leder fram till Påsk.

Att Gud är den som ger liv, att han har makt också över döden, blir tydligt vid några tillfällen i den heliga historien. Redan de första stora profeterna, Elia och Elisha, hade fått del av den gudomliga kraften. De blev förebud om vad som skulle komma med Jesus.

Elisha hade blivit väl mottagen av en kvinna. Då hon var barnlös, gav han henne Guds löfte om att få en son (2 Kung. 4:8-17). Men nu hade sonen dött. Hon kom till Elisha och bad om hjälp. Elisha i sin tur bad till Herren, och efter hans omsorg om honom fick sonen liv igen. I mötet med lidande och död får Livets Gud sista ordet, även om det sällan blir så uppenbart som här.

(Torsdag i 4:e veckan i Fastan)

Luk. 7:11-16

Jesus gick till en stad som hette Nain, och med honom följde hans lärjungar och mycket folk. Och just som han närmade sig stadsporten bar man ut en död. Den döde var ende sonen, och hans mor var änka. Mycket folk från staden gjorde henne sällskap.

När Herren såg änkan fylldes han av medlidande och sa: "Gråt inte!" Sedan gick han fram till bårn och rörde vid den, och bärarna stannade. "Unge man", sa han, "jag säger dig: Res dig upp!"

Då satte sig den döde upp och började tala. Och Jesus gav honom tillbaka till hans mor.

De greps av fruktan och hyllade Gud och sa: "En stor profet har uppstått bland oss!" och: "Gud har besökt sitt folk".

Vi möter idag ännu en mor som har förlorat sin ende son. Hon var änka, och när hon nu inte heller hade några barn var framtiden mörk, så som samhället då såg ut. Det är av medlidande med henne som Jesus uppväcker sonen.

När Jesus några få gånger uppväckte döda, var det i första hand av omsorg om de sörjande. Men händelserna blev ändå tydliga tecken på vad som skulle hända. Vid Påsk skulle hans uppståndelse slutligt visa att han är starkare än all dödens makt.

Eftersom det är torsdag, med gudstjänsten särskilt inriktad på botgörarna, får texterna stor betydelse i överförd mening. Kvinnan blir kyrkan som sörjer de barn som syndens och dödens furste har tagit ifrån henne. Botgörarens enda hopp är att Kristus säger: "Res dig upp!" Det är den enda vägen tillbaka till trons gemenskap.

Kyrkans sorg är i vår tid och vår del av världen djupare än förr. Europa, vars kultur har formats av kristen tro, är nu till stora delar efterkristet. Kyrkan förlorar allt fler sönder och döttrar. Budskapet att Kristus möter oss med liv vinner inte längre tilltro hos många. Det blir då viktigt att vi som har blivit berörda av Kristus är trogna.

* * *

Dagens namn i almanackan påminner om kungen och martyren **Edvard** av England.

Han levde på 900-talet. Hans styvmor var fientligt inställd till honom och för att få sin egen son Ethelred på tronen lät hon döda honom 978, varför han vördas som martyr.

I Englands kungalängd finns också *Edvard Bekännaren*, död 1066. Han var en from man, som förmodligen gärna velat bli munk. Han grundade Westminster Abbey i London, där han också ligger begravd.

Det är också minnesdagen för biskopen **Kyrillos av Jerusalem**.

Han var biskop av Jerusalem från 348. Första delen av hans biskopstid präglades av lärostriderna med arianerna, som inte erkände Kristi gudom, tre gånger blev han driven i landsflykt. Vid kyrkomötet i Konstantinopel 381 medverkade han till att den nicenska trosbekännelsen kompletterades med formuleringar från dopbekännelsen i Jerusalem.

När lärostriden avgjorts, fick han möjlighet att på de heliga platserna i Jerusalem utforma en rik liturgi. Den finns i detalj skildrad av en spansk nunna, Egeria (eller Etheria), vars dagbok från en pilgrimsresa på 380-talet finns bevarad. (Den finns översatt till svenska: *Resebrev från det heliga landet*.) Stilla veckans liturgi fick vid den här tiden sina ännu bestående grunddrag.

Hans *katekeser* från dopundervisningen, där han pastoralt utlägger ortodox tro, liksom hans *mystagogiska katekeser*, en förklaring av 'mysterierna', sakramenten, för de nydöpta, finns bevarade (också de översatta till svenska: *Kyrillos av Jerusalem: Katekeser*). Han dog denna dag 386 eller 387.

Fredag i 4:e veckan i Fastan (19 mars)

1 Kung. 17:17-24

En tid senare blev sonen till kvinnan som ägde huset sjuk. Han blev allt sämre och till sist slutade han andas. "Du gudsmän, vad är det du har gjort mot mig?" sa hon till Elia. "Har du kommit för att påminna mig om mina synder och döda min son?"

"Ge din son åt mig", svarade Elia. Han tog pojken ur hennes famn och bar upp honom i övre våningen till rummet där han bodde. Han lade pojken på sin säng och ropade till HERREN: "HERRE, min Gud, varför har du gjort så illa och dödat sonen till denna änka, som jag bor hos?"

Sedan sträckte han ut sig över barnet tre gånger och ropade till HERREN: "HERRE, min Gud, låt honom få liv igen!"

HERREN hörde Elias bön, och pojken fick liv på nytt. Elia tog pojken och bar honom ner från det övre rummet och lämnade honom till modern. "Se! Din son lever!" sa han. Kvinnan sa till Elia: "Nu är jag övertygad om att du är en gudsmän och att det du säger är sanning som kommer från HERREN."

Idag är det profeten Elia som visar sig ha gudomlig makt att uppväcka en död pojke. Liksom igår möter vi en kvinna som hade tagit hand om den profet hon mött. Hon hade erbjudit Elia att dela hennes och sonens sista bröd, och då hade hennes förråd av mjöl och olja inte tagit slut (se tisdag i 2:a veckan).

Nu hade hennes son dött. Han fick liv igen sedan Elia bett till Herren och tagit sig an honom. Gud hade genom profeten hjälpt kvinnan när hungersnöd hotade. Nu gav han ett tecken på att inte ens döden är honom övermäktig.

Det profeterna gjort, och det som i dagens evangelium (liksom i gårdagens) skildras om Jesus, var förberedande tecken på hans uppståndelse. Det som såg ut att sluta med ett kors, skulle genom en öppen grav bli början på en tid då döden mist sin makt.

Dopkandidaterna skulle nu inte bara fira Påsk, de skulle också döpas. Budskapet om Jesu uppståndelse skulle då handla om mer än vad som hände i Jerusalem. I dopet skulle de förenas med den Uppståndne. Och de skulle, för första gången, få fira nattvard och ta emot det bröd om vilket Jesus lovat att "den som äter av det inte dör" (Joh. 6:50).

(Fredag i 4:e veckan i Fastan)

Joh. 11:1-45

En man som hette Lasaros låg sjuk. Han bodde i byn Betania tillsammans med sina systrar Maria och Marta (Det var samma Maria, vars bror Lasaros nu låg sjuk, som smorde Herren med välluktande olja och torkade hans fötter med sitt hår). De två systrarna skickade nu ett meddelande till Jesus: "Herre, din vän är sjuk."

Men när Jesus hörde det sa han: "Hans sjukdom ska inte sluta med döden utan visar Guds härlighet, så att Guds Son blir förhärligad genom detta." Jesus älskade Marta, hennes syster och Lasaros. När han hörde att Lasaros var sjuk, stannade han kvar där han var i ytterligare två dagar. Sedan sa han till lärjungarna: "Låt oss gå tillbaka till Judeen."

Men hans lärjungar sa till honom: "Rabbi, judarna försökte just stena dig. Ska du verkligen gå dit igen?"

Då svarade Jesus: "Har inte dagen tolv timmar? Om man går under dagen snubblar man inte, för då ser man denna världens ljus. Men om man går om natten, då snubblar man, eftersom man inte har ljus." Sedan sa han: "Vår vän Lasaros sover, men nu ska jag gå och väcka honom."

Hans lärjungar sa: "Herre, om han sover så blir han snart frisk." Jesus menade att Lasaros hade dött, men de trodde att han talade om vanlig sömn. Därför sa Jesus rent ut till dem: "Lasaros är död. Och för er skull är jag glad att jag inte var där, för att ni ska tro. Men nu måste vi gå till honom." Tomas, som kallades Tvillingen, sa då till de andra lärjungarna: "Kom, låt oss gå med, så att vi kan dö tillsammans med honom."

När Jesus kom fram till Betania fann han att Lasaros redan hade legat i graven i fyra dagar. Betania låg bara ungefär tre kilometer från Jerusalem, och många judar hade kommit därifrån för att trösta Marta och Maria i deras sorg över deras bror. Men när Marta nu hörde att Jesus var på väg gick hon ut för att möta honom, medan Maria stannade hemma.

Marta sa till Jesus: "Herre, om du hade varit här, så hade min bror inte dött. Men jag vet ändå att Gud ska ge dig vad du än ber honom om."

Jesus svarade: "Din bror ska uppstå."

Då sa Marta: "Ja, jag vet att han ska uppstå vid uppståndelsen på den sista dagen."

Men Jesus sa till henne: "Jag är uppståndelsen och livet. Den som tror på mig ska leva, även om han dör. Och var och en som lever och tror på mig ska aldrig i evighet dö. Tror du det?"

"Ja, Herre", svarade hon. "Jag tror att du är Messias, Guds Son, som skulle komma hit till världen."

Efter att ha sagt detta gick hon därifrån, kallade på sin syster Maria och viskade till henne: "Mästaren är här och vill träffa dig." När Maria hörde det, reste hon sig genast upp och gick ut för att möta honom.

Jesus hade stannat utanför byn på den plats där Marta hade mött honom. Så när judarna, som var i huset för att trösta Maria, såg henne skynda sig ut trodde de att hon skulle gå till graven för att gråta, och de följde efter henne. När Maria kom fram till Jesus och såg honom, föll hon ner vid hans fötter och sa: "Herre, om du hade varit här, så hade min bror inte dött." När Jesus såg hur

hon grät och hur judarna som följt med henne också grät, blev han djupt upprörd och skakad, och han frågade: "Var har ni lagt honom?"

De sa: "Kom och se, Herre!" Jesus grät.

Då sa de som stod runt omkring: "Se hur mycket han älskade honom."

Men några av dem sa: "Om han kunde bota en blind, då kunde han väl ha hindrat dennes död?" Än en gång blev Jesus upprörd, och han gick till graven, som var en grotta med en sten framför öppningen.

Jesus sa nu: "Ta bort stenen." Men Marta, den döda mannens syster, sa: "Herre, han luktar ju redan, för han har varit död i fyra dagar."

Då sa Jesus till henne: "Sade jag dig inte att om du tror, så ska du få se Guds härlighet?" Då tog de bort stenen. Sedan såg Jesus upp mot himlen och sa: "Fader, jag tackar dig för att du har hört mig. Själv visste jag att du alltid hör mig, men för alla de människors skull som står här säger jag det ändå, så att de ska tro att du har sänt mig." Sedan ropade han med hög röst: "Lasaros, kom ut!" Och den döde kom ut med både armar och ben inlindade i liksvepningen och med ansiktet täckt av en duk. Jesus sa då till dem: "Gör honom fri och låt honom gå."

Många av judarna som kommit ut till Maria och sett vad Jesus gjorde, började nu tro på honom.

Dopkandidaterna hade fått höra två längre skildringar av en människas möte med Jesus. De hade handlat om en människas väg till tro på Jesus. De hade kunnat känna igen sig i dem. Nu kom en tredje, om Jesu möte med Marta inför Lasaros uppväckelse. Den handlar om bekräftad och fördjupad tro. Nu fick de en förebild.

Marta bekände sin tro på Jesus på ett sätt som motsvarar Petri bekännelse vid Caesarea Filippi (Matt. 16:16). Snart skulle dopkandidaterna avge den bekännelsen inför sitt dop. Till varje kristen ställs vid Påsk, åtminstone indirekt, frågan: Står du fast i den tron?

I samtalet mellan Jesus och Marta markeras de två sanningar som är grundläggande, och unika, för kristen tro – inkarnationen, att Gud blev människa, som Marta bekänner, uppståndelsen som förkunnas av Jesus själv.

Att han verkligen bär på liv som är starkare än döden, visade Jesus genom att uppväcka Lasaros. Det ledde till att Marta fick sällskap i sin tro på Jesus. Samtidigt blev det den slutliga anledningen för de judiska makthavarna att besluta att döda Jesus (Joh. 11:50-53, kommer som evangelium på fredag i nästa vecka). Kontrasten mellan Gud och världen blir tydlig: när Gud vill ge liv, svarar världen med att ge död. Men världens agerande medför att frälsningsverket i Jesus kan fullbordas.

* * *

Den gamla minnesdagen för **Herrens fosterfader Josef** infaller idag, det är fortfarande dagens namn i almanackan.

Han var trolovad med Herrens moder Maria. Eftersom han härstammade från David, blev han länken mellan kungasläkten och Jesus som Messias genom att 'adoptera' honom. Han var en man som följde Guds vilja, vilken ju uppenbarades för honom i drömmar i samband med Jesu födelse. När Jesus vid tolv års ålder besökte templet,

nämns han, men sedan inte mer: förmodligen var han avsevärt äldre än Maria och dog innan Jesus blev vuxen.

S:ta Birgitta skildrar Josef som idealet för en god familjefar. Eftersom han var timmerman, har han blivit alla arbetares skyddshelgon (som sådan numera firad 1 maj).

Han har också kommit att betraktas som hela kyrkans skyddspatron, eftersom han en gång beskyddade kyrkans ursprung, Jesusbarnet buret av Jungfru Maria, inte minst under flykten till Egypten.

Josefsdagens evangelium är:

Matt. 1:18-21,24

När Jesus Kristus föddes gick det till så här: Hans mor Maria var trolovad med Josef. Men redan innan de gift sig blev hon med barn genom den heliga Anden. Josef, hennes blivande man, var rättfärdig och ville inte skämma ut Maria offentligt utan tänkte skilja sig från henne i hemlighet.

Medan han fortfarande grubblade över detta visade sig en Herrens ängel för honom i en dröm. Ängeln sa: "Josef, du ättling till David, tveka inte att gifta dig med Maria, för barnet hon bär har blivit till genom den heliga Anden. Hon ska få en Son, och du ska låta honom heta Jesus, för han ska rädda sitt folk från deras synder."

Genom detta gick det som Herren förutsagt genom profeten Jesaja i uppfyllelse:

"Jungfrun ska bli med barn
och föda en Son,
och man ska ge honom namnet Immanuel".

(Det betyder: Gud med oss).

När Josef vaknade gjorde han som ängeln hade befallt

Händelserna inför Jesu födelse skildras av Lukas från Marias synpunkt, av Matteus från Josefs. När han upptäckte att Maria väntade barn var det inte bara hans rätt, utan enligt lagen hans plikt att skiljas. Eftersom han var 'rättfärdig' och ville Maria väl, tänkte han ordna det 'hemligt', han skulle inte anklaga henne offentligt utan ge henne skiljebrev.

Men så fick han i veta samma saker som ärkeängeln Gabriel hade sagt till Maria - barnet var avlat av den Helige Ande, han skulle heta Jesus, han skulle bli en frälsare. Josef litade på Gud och fördrev inte Maria utan blev Jesu fosterfar.

* * *

Denna dag är även minnesdagen för **Magnus Friedrich Roos**.

Han var präst i södra Tyskland på 1700-talet, representant för pietismen i Württemberg, som utvecklades utan större motsättningar till den lutherska ortodoxin.

Han skrev andaktsböcker, präglade av djup, på Skriften grundad fromhet. Flera översattes till svenska med upplagor in i modern tid och blev mycket lästa, bl.a. *Huslig*

andaktsbok ... för var dag på året och Huslig uppbyggelsebok med morgon- och aftonböner för sex veckor. Han dog 1803.

Lördag i 4:e veckan i Fastan (20 mars)

Jes. 49:8-15

Så säger HERREN:

“Jag bönhör dig i nådens tid
och hjälper dig på räddningens dag.
Jag ska bevara dig
och genom dig ingå ett förbund med folket,
för att återupprätta landet
och återlämna de förödda arvslotterna.

Till de fångna ska jag säga: ‘Gå ut!’
och till dem som sitter i mörkret: ‘Kom fram!’

De ska finna bete längs vägarna
och betesmark på alla kala höjder.
De ska inte hungra eller törsta.
Ökenhettan och solen ska inte bränna dem.
Han som förbarmar sig över dem
ska leda dem och föra dem till vattenkällor.
Jag förvandlar alla mina berg till väg,
högt däruppe bygger jag vägar.
Se, de kommer långt bortifrån,
från norr och väster och Assuans land.”

Ropa av glädje, ni himlar,
och gläd dig, du jord!
Stäm upp en sång, ni berg!
För HERREN tröstar sitt folk
och förbarmar sig över sina lidande.

Sion säger:
“HERREN har övergett mig,
han har glömt bort mig.”

“Kan en mor glömma bort sitt lilla barn,
så att hon inte förbarmar sig över det barn hon själv fött?
Även om hon skulle glömma,
ska jag i alla fall inte glömma dig.”

Kunde dopkandidaternas förväntan inför dopet uttryckas bättre? De fick höra Guds löfte att han skulle ”föra dem till vattenkällor”. Snart var de där, den kommande Påsken skulle för dem bli ’nådens tid’ och ’frälsningens dag’. Nu skulle också de inneslutas i det nya förbund som Gud har ingått med människor i Kristus.

Livet skulle bli förvandlat. Hur det än kom att gestalta sig, vare sig det blev förbränt eller förtorkat, skulle de innerst inne inte gå under. Vilken fångenskap världen än skulle föra dem in i, skulle de få höra: ”Gå ut!”

Till Herrens berg skulle komma många ”långt bortifrån”. Nu fanns dopkandidaterna med bland dem som välkomnades. Men också botgörare och troget kyrkfolk kan ta till

sig löftena om Guds beskydd och ledning. Han återupprättar den som bekänner sin synd. Han glömmer inte de sina, och förbarmar sig över dem när de lider.

Till slut liknas Gud vid en mor. En mors kärlek till sitt barn är kanske den starkaste kärlek som finns. Men Guds kärlek till sina barn, de som blivit födda genom dopet, är ännu starkare. Det är vad Paulus insåg: det finns ingenting som "kan skilja oss från Guds kärlek i Kristus Jesus, vår Herre" (Rom. 8:39).

(Lördag i 4:e veckan i Fastan)

Joh. 8:12-20

Jesus sa: "Jag är världens ljus. Den som följer mig behöver inte vandra i mörkret utan har livets ljus."

Fariseerna sa då: "Nu vittnar du om dig själv. Ditt vittnesbörd är inte trovärdigt."

Men Jesus svarade dem: "Även om jag vittnar om mig själv, är mitt vittnesbörd trovärdigt, för jag vet varifrån jag kommer och vart jag är på väg. Men ni vet inte varifrån jag kommer och vart jag är på väg. Ni dömer på människors vis, men jag dömer ingen. Men om jag dömer, så är min dom rätt, eftersom jag inte är ensam. Han som har sänt mig är med mig. I er egen lag står det ju att två personers vittnesbörd är trovärdigt. Jag vittnar om mig själv, och också min Fader som har sänt mig vittnar om mig."

"Var är din fader?" frågade de då.

Jesus svarade: "Ni känner varken mig eller min Fader. Om ni kände mig skulle ni känna honom också."

Detta sa Jesus, när han undervisade i templet. Det hände vid kammaren, där offerkistorna stod. Men ingen grep honom, eftersom hans stund ännu inte hade kommit.

Innan vi går in i Passionstiden får vi ett sista glädjefyllt budskap om vart vi är på väg. Kring Jesus sluter sig mörkret. När han greps skulle han säga att "nu råder mörkrets makt" (Luk. 22:53). När han hängde på korset kom ett mörker över hela jorden. Han skulle läggas i en grav.

Men på Påskdagen skulle ett aldrig tidigare skådat ljus bryta fram. Johannes beskriver den verkligheten i inledningen till sitt evangelium: "Ljuset lyser i mörkret, och mörkret har inte övervunnit det" (Joh. 1:5). Paulus skulle påminna Timotheos om att Kristus "har brutit dödens makt och fört liv och oförgänglighet fram i ljuset genom evangeliet" (2 Tim. 1:10).

Man hade sagt till dopkandidaterna att de skulle bli 'upplysta'. Han som är Världens ljus skulle ge också dem 'livets ljus'. De kristna i Efesos hade i det apostoliska brevet fått höra: "Förut levde ni ju i mörker, men nu har ni i Herren blivit ljus." Det åtföljande maningen var: "Lev då som de som tillhör ljuset" (Ef. 5:8).

Vi lever i en tid då många inte längre har tilltro till Jesus. Det som hans motståndare sade när han levde, har återkommit med ny styrka. Vi däremot vill be om nåden att kunna tro att hans vittnesbörd är trovärdigt.

* * *

Det är idag **Vårdagjämningen**.

Det är ett viktigt kyrkligt datum: vid nästa fullmåne skall vi fira Påsk! Att den första söndagen därefter skulle vara Påskdagen, fastställdes av påven Victor på slutet av 100-talet.

20 mars är fastställt för beräkning av Påsken, eftersom vårdagjämningen inföll denna dag år 325, då kyrkomötet i Nicea bekräftade beslutet om datum för Påsken. Den astronomiska vårdagjämningen kan infalla annan dag.

Denna dag minns vi också **Joakim**, hans namn står kvar i almanackan.

Han var jungfru Marias far och därmed Jesu morfar. Hans namn nämns inte i Bibeln utan kommer från det *Jakobs protoevangelium*.

Det är även en dag att minnas **Uppsala mötes beslut**.

Denna dag 1593 fattade Uppsala möte det beslut som tydligt angav att Svenska kyrkan skulle vara evangelisk, och som avgränsade henne mot såväl romersk som reformert tradition. *Augsburgska bekännelsen* antogs som auktoritativ tolkning av den heliga Skrift vid sidan av de tre fornkyrkliga trosbekännelserna.

Mötet fastställde också, att man skulle hålla sig till Laurentius Petris *Kyrkoordning* av 1571. Därmed kom Svenska kyrkan, till skillnad från lutherdomen på kontinenten, att behålla det mesta av de gamla liturgiska bruken och kyrkosederna.